

Силабус курсу

ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Спеціалізація – 015.39 Цифрові технології

Освітньо-професійна програма:

“Професійна освіта (Цифрові технології)”

Рік навчання: IV Семестр: VII

Кількість кредитів: 6 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

Контактна інформація

Пришляк Катерина Мирославівна

k.pryshliak@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

У сучасних умовах стрімких змін і високої невизначеності соціально-економічні процеси зазнають впливу численних внутрішніх і зовнішніх чинників, що ускладнює ухвалення обґрунтованих управлінських рішень на рівні держави, регіонів, галузей та окремих організацій. Для ефективного планування розвитку, формування політики й оцінювання можливих наслідків управлінських рішень необхідно не лише фіксувати поточний стан системи, а й науково прогнозувати траєкторії її майбутнього розвитку з урахуванням альтернативних сценаріїв.

Метою вивчення дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів» є формування в здобувачів здатності застосовувати сучасні методи й моделі прогнозування для аналізу й прогнозування макро-, мезо- та мікрорівневих соціально-економічних процесів. Завданням вивчення дисципліни є набуття практичних навичок постановки прогнозних задач, інтерпретації результатів прогнозів і використання їх для підготовки обґрунтованих управлінських рішень у сфері економічної та соціальної політики.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Предмет і завдання соціально-економічного прогнозування	Знати, що саме є об'єктами соціально-економічного прогнозування (економіка країни, галузі, регіони, ринок праці, демографічні процеси, рівень життя, споживчий попит тощо) та чим воно відрізняється від «чисто» технічного чи фінансового прогнозування. Вміти пояснювати основні функції соціально-економічних прогнозів: науковий аналіз тенденцій, виявлення альтернатив розвитку, формування інформаційної бази для державної та корпоративної політики. Розуміти зв'язок між прогнозуванням і прийняттям управлінських рішень на макро-, мезо- та мікрорівнях і те, як результати прогнозів мають інтегруватися в стратегічне планування.	Тести, питання

2	Прогнозування макроекономічних показників та соціальних індикаторів	Знати основні групи макроекономічних показників (ВВП, інфляція, безробіття, інвестиції, державний борг, платіжний баланс) та ключові соціальні індикатори (доходи населення, бідність, демографічні показники, освіта, охорона здоров'я), які є об'єктом прогнозування. Вміти формулювати постановку задачі прогнозування конкретного макро- чи соціального показника, Розуміти, як результати прогнозів макро- та соціальних показників використовуються при розробці програм соціально-економічного розвитку, бюджетній політиці та оцінці ефектів управлінських рішень.	Тести, питання
3	Моделювання та прогнозування розвитку галузей і регіонів	Знати підходи до галузевого та регіонального прогнозування: міжгалузеві (інпут-аутпут) моделі, регіональні економетричні моделі, трендові та сценарні підходи. Вміти на рівні постановки задачі визначати фактори, які впливають на розвиток окремої галузі чи регіону (ресурсна база, інвестиції, ринок збуту, державна політика, демографічна ситуація) та обирати відповідні моделі для прогнозування з урахуванням багатомірності процесів (продовження блоку «методи прогнозування багатомірних процесів»). Розуміти значення галузевих і регіональних прогнозів для просторового розвитку, вирівнювання територіальних диспропорцій та підтримки інвестиційних рішень на місцевому рівні.	Тести, питання
4	Сценарний аналіз і моделювання альтернативних траєкторій розвитку	Знати сутність сценарного підходу в соціально-економічному прогнозуванні, типи сценаріїв (базовий, оптимістичний, песимістичний, шоківі сценарії) та принципи їх побудови. Вміти, спираючись на інструменти попереднього курсу (аналіз тенденцій, експертні оцінки, машинне навчання), формувати множину можливих сценаріїв розвитку соціально-економічного процесу та описувати їхні наслідки для різних стейкхолдерів. Розуміти, що сценарний аналіз допомагає працювати не з «єдиним точковим прогнозом», а з діапазоном можливих траєкторій, що підвищує стійкість управлінських рішень до невизначеності.	Тести, питання
5	Інструментарій підтримки управлінських рішень у соціально-економічному прогнозуванні	Знати, як результати прогнозів інтегруються в системи підтримки прийняття рішень: дашборди, економіко-математичні моделі, симуляційні моделі, програмні комплекси для аналізу політики. Вміти формулювати приклади використання прогнозованої інформації для обґрунтування конкретних управлінських рішень (зміна податкової політики, соціальних програм, інвестиційних пріоритетів, регіональних програм розвитку), спираючись на методи оцінки якості та точності прогнозів, вивчені в попередньому курсі. Розуміти важливість прозорості та інтерпретованості прогнозних моделей у публічному управлінні, щоб забезпечити довіру до прогнозів.	Тести, питання

6	Обмеження, невизначеність і ризику у прогнозуванні соціально-економічних процесів	Знати типові джерела невизначеності в соціально-економічних прогнозах (якість даних, структурні зміни, зовнішні шоки, політичні рішення, війна, глобальні кризи) та методологічні обмеження застосовуваних моделей. Вміти пов'язувати поняття ризику і сценаріїв з методами прогнозування (аналіз чутливості, інтервальні прогнози, фан-чарти, стрес-тестування моделей) і пояснювати, як це впливає на інтерпретацію результатів для практиків. Розуміти, що соціально-економічне прогнозування є інструментом підтримки, а не заміною управлінських рішень, і що критичне ставлення до результатів моделей, перевірка надійності та регулярне оновлення прогнозів є необхідною умовою їх відповідального використання.	Тести, питання
---	---	--	----------------

Літературні джерела

1. . Галушак М. П., Галушак О. Я., Кужда Т. І. Прогнозування соціально-економічних процесів: навчальний посібник для економічних спеціальностей. – Тернопіль: ФОП Паляниця, 2021. – 160 с.
2. Прогнозування соціально-економічних процесів : конспект лекцій / уклад.: О. В. Шебаніна та ін. Миколаїв : МНАУ, 2022. 95 с.
3. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" денної форми навчання / Т. С. Клебанова, В. А. Курзенев, В. М. Наумов та ін. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 656 с.
4. Присенко Г. В., Равікович Є. І. Прогнозування соціально-економічних процесів: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 378 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання»

(https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf)

здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної/інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі підтвердних документів (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймається уповноваженою Комісією з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Прогнозування соціально-економічних процесів» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5 %	15 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Оцінка визначається як середнє арифметичне з отриманих оцінок	Виконання модульного завдання	Оцінка за виконання завдання	Оцінка за виконання самостійного завдання

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)